

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és
minden körülmények ideintéendők.

Hírdetetlen levelek csak ismert kszektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár.

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetitor egyszeri beiktatásért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitár 4 hasábsopetitorért 80 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
ajdonság sora 50 krajosár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Csütörtök, Február 14.

33. szám

Mit mondott a király.

Ó felsége a király tegnap délután egy órakor fogadta a főrendiház és a képviselőház elnökségét, mely alkalommal a főrendiház nevében Szilágyi József koronaőr alelnök, a képviselőház nevében Péchy Tamás elnök adott kifejezést az országgyűlés két háza mély részvételének a király és a hazagyászában.

Ó felsége válasza a főrendiház alelnökéhez következőleg hangzott:

Legbensőbb köszönettel fogadom a főrendiháznak úszinte részvét-érzelmeit, melyeket Ön imént kifejezett.

Fajdalommal felt szívem csakis a Mindenhatóba vetett bizalmam, imádozt Hitvesem, a Királyné részéről tapasztalt erős támasz s népem szives és valóban megható részvéte által találhat vigaszt s újabb erőt fejedelmi kötelmeim teljesítésére.

Reményem és elvárom, hogy feladatokat Magyarországon főrendei, hagyományos hűséggel ezentul is könyviteni és szándékaim valósítását a Monarchia érdekében jövőre is támogatni fogják.

Ó felsége a képviselőház elnökének így válaszolt:

Mélyen meghatva még azon súlyos csapástól, mely atyai szívemet és a Monarchiát érte, úszintén köszönöm a képviselőház szives részvételének tolmácsolását.

Isten segítségével nem fogok lankadni kötelmeim teljesítésében és elvárom, hogy kedvelt Magyarországon képviselőháza is e válságos időben, a helyzet követelményeinek megfelelő bölcs és higgadt felfogással támogatni fogja szándékaimat és kormányomat, mely teljes bizalmamat bírja mindnyájuk közös érdekében a hazas monarchia javára.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A rehabilitált asszony.

— Elbeszélés. —

Irta: Bizám Endre.

I. Száz üveg champagner!

Helényi helyet foglalt a kerek zöld asztal mellett, mely a kertben állott egy terebélyes hársfa tövében. Az aranyárga tüzes nedve az édes szőlőgerezdek szikrákat hányt a mint Helényi Abin poharát megtöltte.

— Mondom ugy-e, hogy éljenek n szép nők!

— Es én még hozzá teszem, hogy az erényesek is.

— No ha már nem tágit, hát legyen.

A társaság poharat emelt és kiszivta annak nedvét.

— Már én csak azt mondom, hogy inkább szép leány legyen mint erényes, mert ha a világ leányai nagyobb mértékben volnának erényesek mint szépek akkor három negyedrészre Eva utódainak a zárda felai között fonnyadna el. S a milyen kétségbe ejtők most is a statisztikai adatok a férfi és nő között, egy negyedrészre a férfiaknak kapna felelést. En pedig nem akarok holtomig garconnak maradni. Azért hát újra azt mondom, hogy éljenek a szép nők. — Ígyunk urak!

A társaság újra ivott és nagyon jól nevetett.

— Hát Aranyossy ur egyáltalában nem hiszen a nők erényében?

— Nem addig míg meg nem győződöm róla. De hagyjuk ezt, lehet, hogy az én nézeteim tulzotok, lehet hogy éppen hamissak is, — de mondom sok nőt ösmertem arany jelleműt a kiken a gyémánt fogott.

— De hát én ösmerek egy gyémánt jellemű asszonyt, azon nem fog semmi sem.

— No már azt látom, hogy mi külön-

Az országgyűlés két házában elnökségei után ő felsége a főváros küldötttségét fogadta, melynek tagjai voltak Károly főpolgármester vezetése alatt Kármayer Károly és Gerlóczy Károly polgármesterek.

A főváros főpolgármestere üdvözlétére a felség következőleg válaszolt:

Úszinte köszönettel fogadom a főváros lakossága meleg részvételének Önök által tolmácsolat nyilvánítását és reményem, hogy e gyászos hetekben, melyeket En és a Királyné itt tölteni szándékozunk, fájdalomunk enyhítésére a főváros, magatartása által tanusítani fogja mindenkor hű ragaszkodását.

Ó felsége Szilágyi József koronaőrtől mint a — „Nemzet” írja — igen kegyesen kérdezősködött a beteg Vay Miklós báró főrendiházi elnök egészségi állapota felől s megbizta Szilágyt, hogy részvétét és üdvözlését adja át Vay Miklós bárónak. A király végül ama reményének és bizalmának adott kifejezést, hogy a zavargások nem fognak ismétlődni.

Közel három millió frt. többlet.

Az 1888. év negyedik negyedéről szóló, ma közzétett állampénztári kimutás szerint az e negyedévi eredmény közel három millió forinttal kedvezőbb a mult év megfelelő időszakában elért eredményél. Az állampénztárak negyedik negyedévi bevételai 1888-ban (október december) tettek 101,540,256 frt. 48 krt, vagyis 4,712,362 frt. 60 krral többlet, mint 1887-nek hasonló szakában. A kiadások tettek az 1888. évi negyedik negyedben 88,229,175 frt 23 krt; vagyis 1,958,297 frt, 39 krral többlet, mint az 1887. év megfelelő időszakában. Tehát az 1888. év utolsó negyedében az eredmény 2,754,065 frt 21 krti jelentékeny úszszeggel kedvezőbb, — vagyis

közel 3 millióval, — mint a megelőző 1887. év megfelelő negyedében volt.

A bevételi tételek közt főleg azok bírnak különös érdekel, melyeknek állandó emelkedése örvedetes világot vet az ország közgazdasági, kulturális és kereskedelem politikai haladására. Egyes adókból befolyt az 1888. évi utolsó negyedben 35,253,537 forint, — tehát majdnem fél millióval több, mint a megelőző év utolsó negyedében. A „fogyasztási adók” tétele 10,744,372 ft. eredményt mutat fel, vagyis 1,645,329 ftnyi emelkedést a megelőző évi utolsó negyeddel szemben.

A jogilletékek 600,033 ft. többletet eredményeztek, ellenben a „bélyeg” tétel, mely különben 2,626,125 frt tekintélyes úszszeggel szerepel, csak csekély emelkedést tüntet fel. A határvám feleslegeiből elért agió-nyereményen 250,567 ft használt az államnak. A dohányjövődék 10,666,652 frttal szerepel, az eredmény 307,205 nagyobb az 1887. évi utolsó negyed eredményénél. A sójövődék örvedetesen állandó emelkedést mutat fel. 1888. utolsó negyedében 5,287,174 ft. volt, tehát 374,251 frttal kedvezőbb az eredmény, mint 1887. hasonló negyedében. Az államvasutak bevétele 11,479,048 frt volt az 1888. évi utolsó negyedében, a mi 921,807 ftnyi emelkedést jelent, az az 1887. évi utolsó negyeddel szemben. Az állami gépgyárak 1,737,621 frt szolgáltatott be az állampénztárakba, tehát 367,011 frttal többlet, mint 1887. utolsó negyedében. Állami javak eladásából 2,421,036 ft. folyt be, azaz 458,474 frttal több, mint az előző év hasonló szakában, ellenben az átmeneti bevételeknél 67044 frttal kevesebb, folyt be.

Igen örvedetes a posta és távirat folyton emelkedő bevétele; 1888. utolsó negyedében 3,288,868 frt, kedvezőbb az

1887. évi utolsó negyeddel szemben 125,005 fttal.

A kiadási tételek közül legelőször a közö kiadásokat említjük, melyek tízmillió 867,148 fttal szerepelnek, tehát 10,231 fttal kellett több, mint 1887. megfelelő negyedében. Az államadóságok, földterhermentesítés és örököltségek, szőlődezmaváltás maradvány és irtvány földek megváltása is összesen 118,067 fttal többlet igényelték, mint az 1887-ik utolsó negyedben. A Tisza-szegedi kölcsön, mely 1,026,295 fttal szerepel, 13,642 fttal igényelt többlet, mint az 1887-ik évi megfelelő negyedben. A Tisza-vidéki vasut megváltása, mi 510,366 fttal szerepel, száznolcvanezer 512 ft. többlet kiadást igényelt.

Örvedtesen csökken a vasuti kamatbiztosítás, mely 1,282,292 fra rugván, a folyó mult év utolsó negyedébe 372,497 fttal okozott az államnak kevesebb kiadást.

A horvát autonomia a mult év utolsó negyedén 176680 frttal kisebb úszszegget vett igénybe. Igen jelentékeny emelkedést tüntetnek föl a beruházások az államvasutaknál: az 1888 IV. negyedében azok 5596226 frtot igényeltek, az 1887. év ugyanazon szakaszához képest tehát 3074582 frttal többlet, ugyszintén az állami gyárak, melyek 259275 frttal többlet költöttek, mint 1887. év ugyanazon szakában. Az állami közigazgatás valamennyi ágában jelentékeny megtakarítás mutatkozik, így csak a honvédelmi társznál, mely 1725151 frtot költött, ez alkalommal az 1887. ugyanazon szakához képest 1544570 frtnyi megtakarítás mutatkozik.

Az 1888. év IV. negyedének mérlege tehát kedvezőbb 2754065 frt 20 1/2 k. Az 1888. év három első negyedének mérlege kedvezőbb volt 23710156 „ 06 1/2 „ tehát az 1888. év

fogadás akkor van megnyerve, ha Aranyossy ur egy „legyottra” bírja Darányinét.

— Ugyvan! zugtak bele mindnyájan.

Helényi újra megrázta Aranyossy kezét.

II. Az Achilles sark.

Eljött az est komoly, seté arzával és eljöttek a vendégek vig derült tekintetükkel. Egyenként vagy párosával szállingóztak a kertbe hol már minden készen várt a jó kedv fokozására és a kedély ébren tartására. Retyő az obsitos baka gondoskodott róla hogy az asztal sohase álljon üresen a vendégek előtt s a jószágigazgató ur pinczéjéből napfényre kerültek a jöfő borosok. Magyaradiak, Somlyóállás, Szomorodniak, — melyek mellett aztán lehetetlen az embernek szomorkodni. Bubos Peti már ott trónolt az ő barna népével az emelvényen s hegedű, brugó, klarinét kezdtek köszörülni a torukat.

Albin és Helényi a bejáratnál várták a vendégeket s a színes lampionokkal kivilágított úsvényen vezették az érkezőket a mulatság színhelyére. Albin utközben megismerkedett minden vendéggel s mindegyik igen szeretetreméltónak és kedvesnek találta az ifju Cézárt.

Itt helyén lesz bemutatni őt, hogy mi is megismerjük a mi Cezárunkat, a ki minden áron jönni, látni és győzni akar. Magas impozáns alak, széles athleta vállakkal és merészen kidomborodó mellkassal, — szép férfias fő, erős barna hajzattal bátor sas tekintettel és nyílt homlokkal. Az első pillanatra inkább félelmet, mint rokonszenvet gerjeszt magára iránt. Csak nőies szabású vékony ajakán honolt folytonosan egy barátságos mosoly, mely a tartózkodót közeledni bátorította. Ilyen a külső karaktere, mit csak emelni és fokozni látszott az a distinguált izlés, melylyel öltözete iránt viseltetett. Egy minta gavallér a szó szoros értelmében, melyekről az ábrándos lelkű leányok, már ott az iskola padai között a modoznak. (Folyt köv.)

— És csak a tisztelet hangján beszéltek azt hiszem.

— Na igen, igen, épen azért vágyom megösmerni azt a nőt.

— És akkor megfogja ismerni azt a „gyémánt asszonyt”, a kit az előbb említettem.

— Hallják uraim! nem is hangzanék rosszul:

Aranyossy ur és gyémánt asszony! Mit szólnak hozzá?

— En csak azt, a mit az előbb mondtam, szót Helényi, hogy azon semmi sem foghat.

— Na hát tudja mit Helényi — fogadjunk?

Fogadjunk hogy én annak a nőnek a szerelmét bírn fogom? Még nem ösmerek azt a nőt, — de hogy önnök levegyemen a hályogot a szeméről s hogy úgy ösmérje a nőket a hogy én — fogadjunk önnel előre.

— Hát fogadjunk. Mibe?

— Aranyossy ur ne fogadjon — elveszti most az egyszer, azt én mondom Abonyi Dezső.

— En is Tegze Gyula.

— En is Mosonyi Antal s. k.

— Nahát most már csak azért is fogadjok! Megmutatom önnöknek uraim — hogy nincs lehetetlenség a világon ha asszonyról van szó. Tudják uraim, hogy mit mond Valentin? Azt mondja: „Nem ember az, ki hogyha bírja nyelvét, Nem tudja megnyerni egy nő szerelmét” Szekspirnek pedig igaz van mindég, én pedig embernek tartom magam mindég, tehát csak az asszony marad ingatag mindég! All a fogadás!

— All — mibe fogadjunk?

— Száz üveg champagnerbe!

— Helyes!

A két férfi kezét szoritott egymással.

Helényi azonban mielőtt elboacsátaná Albin kezét komoly arccal, összehozott szemöldökkel nézett végig az asztal társaságon és szilárd hangon mondá:

— Diskretió becsületbeli kötelesség! A

E kimutatás — mint a „Pester Correspondenz“ kiemeli. — bizonyára kitűnő benyomást fog gyakorolni a világ piacozón és a midőn a magyar pénzügyek iránt mindenütt nyilvánuló bizalmat csak fokozni fogja, kétségkívül járadékaink, árfoya- ma nak folytonos és rohamos emelkedésé- ben is épp oly örvedetesen mint igazol- tan kifejezésre fog jutni.

A szabadelpárt értekezlete. A szabad- elvpárt keddi értekezlete a leglátogatottabb értekezlet volt, melyet e párt hosszú évek óta tartott. A párt bizalma és ragaszkodása a kormány iránt osztatlanul lelkesen s ellen- mondás nélkül nyert kifejezést az értekezleten, melyen a kormányelnök indítványai egyhangu helyeslésre találtak, s úgy a 14. §. mód o- sítá s á r a, mint a tiszti vizsgálatok nyel- vére vonatkozó javaslatok megnyerték az összes jelenlevőket hozzájárulását.

Az értekezletet Vargies Imre elnök meg- nyitván, T i s z a Kálmán miniszterelnök ki- jelentette, hogy bár megvan győződve, hogy az alkotmányi biztosíték a véderől szóló törvényjavaslat 14. §-ának régi szövegében világosan megvan, de a párt kebelében föl- merült alkotmányi scrupulusokra való tekin- tésből nem fogja ellenezni, hogy a 14. §-ban világosan kimondassék, hogy a megállapított újonclétszám 10 évre érvényes.

Az értekezlet a miniszterelnök e kije- lentését egyhangulag helyesléssel fogadta.

A 25. szakaszszal kapcsolatos határozati javaslatlal szemben G a j á r i Ödön más szö- veget hoz javaslatba, mely a német nyelv szükséges mérvű tudásának biztosítása mel- lett, a magyar államnyelvnek, illetőleg a horvát hivatalos nyelvnek a vizsgákon való használására nézve megnyugtató biztosítékot foglalna magában.

E határozati javaslat a kormány részé- ről elfogadtatván, azt az értekezlet egyhan- gulag magáévá tette.

Ezután megkezdett a részletes tárgya- lás folytatása. A 68. szakaszról a jogügyi bizottság javaslata (a bírósági illetékessége) fogadtatott el, a 72. §-nál pedig kimondatott, hogy az 1865-ki korosztály behívása mellőz- tetni fog.

Pártok és demonstrációk. Minden jel azt mutatja, hogy a jelen agitatio kudarcot vall és épp oly sikertelenséget fog felmutat- ni, mint az előbbeni alkalmakkor tapasztal- tatott. Kétségkívül, a fohadiszállásról könnyű mozgalmat vezetni, mely a papiron rettenet- tesnek látszik. Ilyen agitatio van most folya- matban a hangzatos phrasissal oly óriási pa- rádézjával, mintha a nép szíve volna megül- letve. A határozatok százával hozatnak, de a kormány mindezen szóközi denuntiatioja kevés hatást tesz azokra, kik ismerik az ilyen eljárásnak a módját. A mi most törté- nik, az eléggé egyszerű. A különböző vidéki egyletek intézői a központból felszólítást vesznek, hogy rögtön bivjanak egybe tiltakozó népgyűléseket. Ezen népgyűléseken ké- ségkívül, olykor nagy közönség gyűl össze, de sokkal többször csak a gyűlés intézői és maroknyi hallgatóság van együtt. De min- denestre az így népgyűléseken határozatok hozatnak, melyeket a fohadiszállásról tucza- tával terjesztenek és hirdettettek ki a lapok- ban, mit azon győzelmi jelentés követ, hogy minden népgyűlés tiltakozott. Kétségkívül érdekes látványt az szemlélni, hogy mint- dolgozik a pártok politikai gépe, de a vá- lasztók nagy része jól tudja, hogy az agita- tio valóság nélküli és inkább disgustálva van, semhogy hatást tenne reá, midőn tapasztalja, hogy saját szemei előtt mint készítik elő a közvélemény fictiv nyilatkozatait egy politi- kai párt szolgálatára.

Ezeket a sorokat a londoni „Standard“ egyik legutóbbi száma írja és vonatkoznak azok — az irándi kérdésben folyó agitatio jelenségeire.

Külföld.

A dunai államok mai helyzetét igen söt- tétnek tünteti elő a „Times.“ Szerbiá- ban a király habozik átadni a kormányt a radicalisoknak, mi reá nézve nagyobb compli- catiokkal járhat; Bulgáriában a pap- ság és a fejedelem, illetőleg kormány közötti és az összezördülés; Romániában pedig az óconservatívoknak a Carp kormány iránti támadása nem veszélytelen. Szóval mindenütt az orosz befolyás keres érvénye- sülést, a fennálló politikai rend ellenében.

Bismarck herceg utóda. A vaskanczellár hetvennégy éves kora daczára még elég jó egészséggel él, s semmi kedvet sem mut- tat a lemondásra, melyre oka épen most, mid- őn IL Vilmos császár fültétlen bizalmát bírja, egyáltalán nincs. Mindazonáltal a német lapok három nap óta meglehetősen élénk tag- lajják a kérdést: Ki lesz a kanczellár, ha Bismarck herceg meghal vagy leküszön. A kérdést nem is valamely ellenzéki lap vetette föl; egy hamburgi lap hozott legközelebb ez ügyben hosszú cikket s azt hiszik, hogy a cikk egynemesen Bismarck herceg környezé- téből származik. A cikk lényege következő: „Aligha Bismarck politikájának egy- szerű folytatása fog következni. Habár bizto-

san föltehető, hogy gróf Bismarck Herbert a külügyek államtitkára marad, viszont nem szenved kétséget, hogy nem ő lesz a vezérő államférfiu oly értelemben, mint atya, hanem inkább föltehető, hogy valami más program- ember, nevezésképp akkár gróf Waldersena, akár másnak, fog mint Bismarck herceg utóda figyelembe jönni.

A román képviselőház tegnapielőtény leg megkezdette tárgyalni Blahrenberg indit- ványát, Bratianonak és miniszterársainak vád alá helyezése iránt. Az eredményt élénk érdeklődéssel várhatjuk, mert utóbb adatul fog szolgálni a román pártviszonyok megis- merésére.

A vitás paragrafusok.

(P. C.) A magyar képviselőház legkö- zelebb azon helyzetben lesz, hogy tudomást vehet azokról a megállapodásokról, melyek a magyar kormány, a korona a közös miniszte- rium és az osztrák kabinet közt létrejöttek amaz ellenállás megszüntetése végett, mely a parlamentben s a közvéleményben a védtör- vényjavaslat ellen érvényesült. Mélyreható változások és engedmények ezek, melyek ál- tal a kövelemény összes aggályai el lesznek oszlatva. Szándékossan hangsúlyozzuk a „köz- vé emény“-t, hogy jelezzük, miszerint az el- lenzéki pártok folytatott ellenállása bennün- ket éppen nem fog meglepni.

A kivívott engedményekben nyert hivat- kozás a hazafias belátás tárgyilagosságára ezektől a pártoktól nem várható; mert ezek a fraktiók áthatva a kis minoritások szűk- keblű önérzésétől, sokkal inkább a kicsinyes pártérdek átka alatt állnak, hogy sem várni lehetne tőlük a szigorú és tárgyilagos nyu- godtságot oly ügyek megítélésében, melyek nekik a hatalmi kérdéssel valamiképp össze- függni látszanak.

A közvélemény azonban, mely a párt- szenvedély, mely a pártszenvédely merev ön- zése által megem tévesztve, a nép és az ál- lam érdekét tartja szem előtt, higgadt ítélet- tel fogja bírálai, hogy kifejezett aggályai mint aránylanak az e ért engedményekhez s a közvélemény ezen ítéletét teljes nyugalom- mal várhatja a kormány.

Igen helyesen tüntette föl néhány nap előtt a tényállást a „Pester Correspondenz“ egyik bécsi tudósítója. Az illető felelőri con- cessioniak helyzetét kitérte és hangsúlyozta a szükségességet, hogy az ismét helyreá li- tandó egyetértés érdekében e fontos ügyben alulról is hasonló előkészítést kell tanusi- tani. Jövedelmének első része eme beteljesedet. A magyar kormány az együtt határozó tényező- ket rábirta, hogy be egyezzenek, miszerint a 14. §-nak oly szövegezés adassék, mely min- den kételet kizár ezen szakasz tökéletes alkotmányjogi egyetértésére nézve a régi védtörvény hasonló intézkedéseivel. E pontban tehát nem lesz többé nézete téris a parla- mentben. Itt mindenestre hangsúlyozzuk, hogy ezen szövegbeli változtatásnál egy té- nyezőtől sem kellett áldozatot várni. Korona és kormány, már elege azon ismételtlen s nyomatékosan kifejezett nézetben voltak, hogy a 14. §. és a régi védtörvény megfelelő sa- kasza közt lényeges különbség nem létezik és csak a megtevesztett kajánság láthat a 14. §-ban alkotmányjogi korlátozást. Annál könnyebb volt az illetékes tényezőkre nézve a 14. §-nak oly szövegezés adni, mely által a soha és senki által nem negált alkotmány- jog megóvása oly világosan történik, hogy a közvéleménynek loyálisan el kell ismernie, miszerint aggályait tökéletesen figyelembe vették.

Hasonló megnyugvást talál a részreha- jlatlan közvélemény azon módban, melyel a kormány az önkényeseket illető szakaszokra vonatkozó aggályokat eloslatni szándékszik. Itt azonban szigoruan objektív ónaralmat kell a közvéleménynek tanusitania és nem szabad magát semmiféle, még oly népszerűen hangzó jelszavak által sem megtévesztetni.

A második szolgáti év szükséges vol- ta ellen a parlamentben egy kétkedő szót sem lehetett hallani; nem lehet ugyanis ta- gadni, hogy ez a reform katonailag tökélete- sen indokolt. Csakis a tekintetben hallottunk aggályokat, hogy a magyar ifjuság, mely csak tökéletlenül bírja a német nyelvet, ne- velésének nemzeti jellegéből veszít a második szolgáti év által.

Az illetékes tényezők nem zárkoznak el ama jogos óhaj elől, hogy a vizsgáti nyelv- re nézve a speciikus magyar érdekét figye- lembe vegyék. Készséggel elismerték azon alapelv jogosultságát, hogy a tartaléktiszti vizsgálatoknál a hadsereg nyelve mellett a magyar állam nyelve is megfelelő tekintet- bevétel kell találnia és hogy e szerint azok- nak a magyar ifjaknak, kik a német nyelvre a szolgálatban való használatra eléggé elsa- játították, meg kell engedni, hogy a tiszti vizsgálat elméleti fejtegetéseit az állami nyel- ven végezhesék.

E pontig többség és ellenzék tökéletesen együtt haladnak. A mint azonban a keresztül- vitel módja kerül fontolóra, mely szakadás nyílik kettejük közt. Az ellenzék törvényes meghatározását követeli annak a mértéknek, melyben az állami nyelv a ti-ztívizsgálatok- nál érvényesüljön.

A többség ellenben határozottan ellenzi ezt. És teljes joggal. A vizsgálati nyelv meg- határozása kétségtelenül ama jogok com- plexumához tartozik, melyeket a kiegyezési törvény, mint a hadsereg vezényletéhez és szervezethez tartozókat „Felsőg-

jogok“ határozott kifejezés alatt a király részére tartott fenn. Noblesse oblige. Ha a korona a 14. §-nál még a látszatot is eluta- sította magától, mintha valamely parlamenti jog megosonkítása lenne szándékában: úgy ez a noblesse a korona részéről arra kötelezi a parlamentet, hogy kerüjön mindent, a mi azt a látszatot kelthetné fel, mintha az or- szágyűlés megrovíditeni szándékoznék a ki- fejezetten a korona részére fentartott jogokat. A képviselőháznak lesz alkalma szószertit szövegét megismerni ama rendeletnek, mely által megállapították a magyar államnyelv érvényesülése a tiszti vizsgálatoknál. A parla- menttel való eme közlés által a rende et fokozott, bizonyos mérvben ünnepléses jelen- tőségre emelkedik, mi már maga is elég keze- séget képez a lelkiismeretes fogantatás iránt. Semmiféle ok sem létezik tehát ragasz- kodni ahhoz, hogy a parlament a ma g a jogkörében rendelkezjen el valamit, a mi a kie- gyezési törvényben határozottan felségjognak van deklarálva és a mit a korona a ma g a hatáskörében a nélkül is szivesen és ünneplé- yesen megadni kész.

Ezen változtatások és engedmények ál- tal főlebbez a kormány és a korona a párt szenvedély kicsinyes kajánságától a közvéle- mény józan belátására. Ki mer kétkedni azon, hogy a pártszenvédely fogja a pert elve- szíteni?

Hajdúvármegye rendes köz- gyűlése.

Kétféle hangulat uralta ma a helyzetet a vármegye termében. Előbb a trón iránti hűség, szeretet és részvét nyilatkozott egy- szeruen, de őszintén, zaj nélkül, de mégis tel- emelőn. Azután következett a felzaklatott közvéleménynek egy szélbali eredetű nyilat- kozása, melyet mások „az alkotmány csonki- tás“ elleni küzdelemre lépésnek nevezének.

— Melyik Gaál Mihály? a gyű és a meg- nyitása előtt kérdezi tölem a kormánypárti riportertől a függetlenségi helyi lap tu- dósítója?

— Hát te nem ismered, Gaál Mihályt, a korifeust, kinek lapotok tegnap dioshym- nusz hangján vezéreztek zengett?

— Nem én. Megmutattam neki a galamb öszfejú ha- zait. Vesztünkre tettem meg e szívességet. A kollegám kihuzott zsebéből a „Debrecezen“ teg- napi számából egy nyalabot s oda vitte Gaál Mihálynak. — Nem tet belé két percz, már minden büszörményi és nánási fejet egy- egy kiterített „Debrecezen“ fedett el a kilitás elől, a mint belemereültek a „Szabad hajduk“ című eiczeri cikik olvasásába.

Világos, hogy én segitettem elő a kor- mány ellenes demonstráló indítvány szeren- esését, mert csak az én utbaigazitásom után hallhatták a „szabad hajduk“ a hozzájuk in- tézett hízelgő szavakat. Ezért vezekelhetek.

De az is az én érdemem, hogy most már elfogadván az indítványt, méltók a „ha- zafi“ névre, melyet különben a „Debrecezen“ megtagadtat volna tőlük. — Ez pedig meg- nyugtathatja még a mameluk lelkiismeretét is.

Gaál Mihály ur igen érdekes volt. Az in- dítvány eldugadásának szükségességét nem ellen- zéki, nem is hazafini szempontból vitatta, hanem a mi egészen új argumentum, vallásfelekezeti tekintetből. Nekünk kálvinistáknak már az éne- kes könyvünk is ugy van készítve, hogy ez indítványt elfogadjuk. Egy papir darabot huzott elő az ősz hazafi a jobb oldal zsebéből.

— Ime itt van a 220-dik dicséret 7-dik verse. Ad notám LXVI. zoltár.

Az érdekesség elérte tetőpontját, az ér- deklődés hurju teljesen kifeszült. Mindjárt hal- lunk egy buzgó éneket a Gaál Mihály ajkairól s halljuk, a mint a párthívek vele együtt énekelik:

„Áld meg Ur isten a népeket, Melyek a magyar hazában Találtak meg nyugó helyeket, Fejedelmünk árnyékában.

De a kántori szerepre még se vállalkozott a szónok, csupán felolvasta az idézett vers szö- vegét.

A közgyűlés szomorú jelenettel vette kezdetét. — Ez a jelenet az oly korán elhunyt Rudolf trónörökös ő fensége emlékének volt szentelve. Az elnök gr. Dégenfeld József főispán mélyen meghatva emlékezett meg azon megrendítő csapásról, mely a mult hó végén a felséges uralkodó házat és hazánkat Rudo f trónörökös főherceg ő fensége, váratlan halála folytán érte; a ki hivatalos lett volna annak idején atyjának nyomdokába lépni s a kitől reményeltük, hogy népei boldogítására fog munkálkodni. De e reményből nem maradt egyéb, mint gyászolni és keresegni e veszté- ség felett. — Gr. Dégenfeld József főispán ő Méltósága szavait a bizottsági tagok felállva hallgatták.

Ezután felolvastatott a belügyminiszter hivatalos értesítése a trónörökös elhalálzásá- ról. — Az állandó választmányi javasolta, hogy e mélyen megrendítő s az egész hazát gyászba borító hálózást jegyzőkönyvben örökítse meg a vármegye közönsége, legmé- lyebb részvétét pedig ő felsége a király előtt egy külön feliratban fejezze ki, s a részvét nyilatkozatnak a trónszámlához való feljut- tatására a belügyminiszter kéressék meg.

Hajdúvármegye közönségének a király ő Felségéhez intézendő s Fekete Sándor főjegyző által szövegezett részvét nyilatkozata, követ- közleg hangzik.

Császári és királyi apostoli Felség! Szeretett Uralkodónk!

Rudolf császári és kir. főherceg ő fen- sége, Felségednek egyetlen fia, öröme, büsz- kesége, a magyar nemzet szép reményekre jogosított s e haza minden lakosa által forró szeretett trónörökös Felségedtől s felséges családjának tagjaitól s hű népei millióitól meg- könyezve, megirvatva, a részvét koszorújától betakarva, a családi sírboltban már örök ál- mátt pihen.

De ébren van még és ébren fog lenni minden magyar szívében a honfui kegyelet a mély és őszinte fájdalom, mely koporsója telett virraszt s a magyar haza iránt érzett s tanusított szeretete hálás emléket örökre megőrzendi. —

E vármegye közönsége is együtt érzett együtt sirt a korán elkölözött őszintén sze- retett trónörökös elvesztése miatt császári és királyi Felségeddel s őszinte honfui bá- nata, kétségbeesés s vigasztalhatatlan lenne, hogyha nem biznék s nem hinne a királyok királyában, a magyarok jó Isteneben, misze- rint Felségednek buba, bánatba, fájdalomba borult szívet megvigasztalja és a Feséged iránt táplált tántoríthatatlan hódolatból, ren- dithetetlen hűségéből és soha meg nem szűnő szeretetből folyó részvétért a magyar alkot- mány alapján szilárdul álló királyi számlayára azon ima mellett teszi le: — hogy a legfőbb mennyei atya, a vigasztalásnak Istene a magyar nép milliói legkedvencebb földi atya a megszomorodott s mély bánatba merült királynak szívet, s lelkét a rendkívüli nagy csapás elviselésére edze s erősítse meg; s drága becses életét és egészségét édes magyar hazánk alkotmányos kormányzására s boldo- gítására az élet legvégső határáig terjessze ki és tartsa meg.

Hódoló tisztelettel s változhatlan hűség- gel lévén csász. és kir. Felségednek legalá- zatosabb aliatvalói.

R á s ó G y u l a alispán bejelenti, hogy Hajdúvármegye is, minél szélesebb körben való köztudomásra való hozatal végett meg- érkezett ő felségének népeihez intézett kö- szönő irata az annyira imponzás és vigasz- taló részvétnyilatkozatokért.

A királyi kiáltvány felolvasását szintén felállva hallgatta végig a közgyűlés, mely elhatározta annak kinyomatását és a szolga- bírok és polgármesterek által való minél szélesebb körben való terjesztését.

Bemutattatott alispánnak decz. január hónapról szóló időszaki jelentése, melyből csak annyit emelünk ki, hogy a sorozás ideje még ez időszert nem volt kitűzve.

A pénzügyminiszter tudatja, hogy az italmérsi jog kártalanításáról szóló törvény alapján a megváltási teendőknél Hajdúvármegye területén való végzésével Tusa Gyula kir. adófelügyelő bizatolt meg.

A közmunka és közlekedésügyi miniszter a közmunka váltáságrak és a f. évi uttén- tartási költségelirányzat megállapítása tár- gyában hozott közgyűlési határozatot jóvá- hagyja.

A honvédelmi miniszter rendeletére a mult évben megalkított két polgári lovató bizottság alakított az 54. és 21. számuk. Az 54. számúhoz Hadház van beosztva s elnöke lett Karap Mór, helyettes elnöke Weszprémy Zoltán, intéző Hadházy Endre, becsüsk Orosz József, Poroszlay Zoltán, Bay Miklós, orvos a hadházi állatorvos; a 21. sz.-hoz a b-ujvárosi járás fele tartozik; e nöke Lukács Dezső, h.-elnöke Orosz Endre, intéző a vársi fő- vagy szolgabíró; becsüsk Budaházy Gyula, Kovács Gyula, Dr. Biró Ká- roly, orvos Szalai István. A közgyűlést az ifj. Sövägő Gábor és társai indítványa élenkítette föl némileg.

Rászó Gyula alispán jelentette be, hogy a vélerőtörvény javaslat 14. és 15. §§-ai ellen az országgyűléshez való feliratozás végett indítvány adatott be, mely a tárgyszorozatba nem volt föl- vehető, miután csak tegnapelőt érkezett. — Kéri az elnök főispánt, hogy ezen indítvány tárgya- lás alá már most vétezzék.

Főispán ur ő méltósága semmi kifogást nem emelt az indítványnak azonnali tárgyalás alá vétele ellen. Az indítvány így hangzik:

„Az országgyűlés képviselőháza előtt tár- gyalás alatt lévő véderőtörvényjavaslatnak nem- zeti alkotmányunkat mélyen sértő, sőt veszé- lyeztet; 14. és 25. §§-ok megvénk alkotmányos polgári aggodalmait is méltán felkeltyén, hatá- rozza el a vármegye gyűlése, hogy kéressék meg az országgyűlést, hogy alkotmányunk, nemzetisé- günk és ez utóbbit különösen érdeklőleg, ifjusá- gunk jövője tekintetében felette veszedelmes szakaszokbani előzetes intézkedéseket ne sa- vazza meg. Ezen határozat pártolására a több- megék is kéressenek meg. H.-Büszörménybeni 1889. febr. 11-én beadják tisztelettel: ifj. Sövägő Gábor, biz. tag, Barkó István, Nagy Imre, id. Sövägő Gábor, Kovács Endre, Uzonyi Péter, Pápai Károly, Gaál Mihály.

Az indítványt Gaál Mihály, mint egyik aláíró indokolta és ajánlotta elfoga- dásra, a tereben szokatlanul hangzó ke- ntes beszédben. Hivatkozott a vármegye leg- magyarabb voltára, de még nyomatékosabban kívánt hatni a hangulatra vallásfelekezeti tekintetek emlegetésével. A kálvinista hajduk már ő felsége a király koronázásakor is az alkotmányért énekeltek és fohászkoztak. Már akkor is így énekelünk:

„Áld meg Ur isten a népeket, Melyek a magyar hazában Találtak meg nyugó helyeket, Fejedelmünk árnyékában.

Tartsd meg e haza békességét,
Nyelvét, határait, törvényt;
Oltalmazd ennek őspéjét,
Mint a te szemed fényét.

Tehát már erre való tekintetből is figyelembe, és a „magos országgyűléshez” való felterjesztés az ennek utján a Felségének is tudomásra hozatal végett ajánlja a büszkéményi indítványt.

Gr. Dégenfeld József oda nyilatkozott, hogyha ideig lehetnek és voltak is aggodalmok a törvény idézett §§-ai ellen, azok ma már el vannak osztva. A tegnapi lapokban olvasható volt, de neki magának teljesen hiteles értesülése van, hogy a 14 ik §-ban, egyenesen szöszterint ki fog tétetni, hogy a megállapított ujonczjutalék 10 évre érvényes tehát ez által elég tétetik annak a mit az indítvány kíván. A 25 §-t illetőleg is hasonlatosképen hiteles értesülést kapott, mely szerint a magyar államnyelvet a tisztviszágoknál való érvényesülése iránt megnyugtató biztosítékok nyújthatnak. Ily körülmények közt kéri a bizottságot a tárgyalanná vált indítvány mellőzésére.

S z i n a y Gyula, minthogy még csak törvényjavaslat és nem kész törvénnyel áll szemben a közvélemény s az országgyűlési szavazás eredményét előre tudni nem lehet, pártolja az indítványt, hasonló szellemben nyilatkoznak Lukács Dezső, Uzonnyi Péter, Máró Miklós, ki az indítványt méltónak nevezte ez „igen szép magyar fajú vármegyéhez.” Dr. Pápa Imre azon indoklással járul az indítvány elfogadásához, hogy Hajdumegye se maradjon el az országos tüntetések mögött.

R á s ó Gyula ezen nyilatkozatra azzal felelt, hogy ő is pártolja ezen indítványt, de nem azért, mintha ő is tüntetni akarna, hanem mert sarkalatos a kormányos jogok forgak szobán.

A véderőtörvény, habár a kiegyezés előtt az a cél lebegett, hogy a teljes önállósághoz minél közelebb vigye az országot, — több jogot ugyan az eddiginél nem adott; azonban a 25 §-ban nincsen visszaesés. — Ennél tovább menni szerinte ez idő szerint nem is lehet. — De minthogy ezen javaslat törvényerőre még nem emelkedett, szükségesnek tartja, hogy Hajdumegye közönsége is támogatására menjen annak a parlamenti többségnek, mely ama §§-ok említett módosításához kész hozzá járulni, — hogy nyilvánvalóvá legyen, mikép az országgyűlés mögött a közvélemény áll.

Az indítvány fölterjesztését P a k s y Károly most már céltalanának és feleslegesnek tartja s ezért nem fogadja el azt.

L á d a János, nagyon sajnálja, hogy Bősörmény városának ilyen polgármestere van. Dégenfeld József figyelmezteti szót, kifejezésének helytelen voltára. Az indítványt a közgyűlés a felszólalók száma szerint elfogadta.

1889 évre tiszti ügyései helyettesé ismét Léva Márton választott meg.

A további tárgyak közül mint legáltalánosabb érdekűt és legfontosabbat megemlítjük, hogy hosszas vita után megállapították a nagy és kis községek részére a tüzendészet szabályrendelet, mely a tüzendészet ügyében kelt ismeretes miniszteri rendelet a helyi viszonyok figyelembe vétele, a községek meghallgatása alapján készült. Ez a szabályrendelet jövőre nézve korlátozza a szálás tervényeknek a belteleken való elhelyezését.

A közgyűlésnek melyre még visszatérünk déli egy óra után lett vége.

Napi hírek.

— A debreczeni négyelet kismesterutczái árvaházában tegnap, február 13-án, délután a nőruha szabászati tanfolyam eredményét Gusztinyi Sándor ur bemutatva a már oly sok nemest, jót, szepet pártoló választmányi urhölgy tagok előtt. Veress Lászlóné négyelet elnöke nagysága köré Nánassy Lászlóné, Paksy Imréné, Komlóssy Imréné, Tikos Istváné s Csikos Sándorné az árvaházi nővendékek előmenetelek iránt mely érdeklődéssel viselkedő urhölgyek kegyeskedtek vizsgálótársakká ajánlkozni. A teljesen mű- és szakértő bizottság nemcsak a nővendékek nőruha szabaszatban nyert elméleti ismereteik, hanem a Gusztinyi ur tanítási módszere fölött is legbensőbb elismerésöknek adtak kifejezést miután az ő módszere egészen eredeti, testmérték alapján épül, ennél egyszerűbb, biztonságosabb, könnyebben fölfigyelhető eddig nem létezett. Méltán megérdemli tehát, ha az ország szerte ismert, kitűnő eredménnyel működő jó hirnévű nőruha-szabászati rajzoktatót a nagyérdemű műveltségközönség pártoló figyelmébe melegen ajánljuk.

— A polgári kör választmányja tegnap előtt az iparoskör választmányja tegnap tartott ülésükben tárgyalta az egymással egye sülés ügyét s mindkét választmány pártolólá fogja azt közgyűlése elébe terjeszteni Reményi Jók hogy ezen régebben fenálló ohajtása a két körnek most már valószínűleg s egy tekintélyes jól szervezett társadalmi intézményt fog városunk birni az egyesült két körben. Az alapszabály tervezet szerint a 36 tagú választmány 12 tag az iparal foglalkozók közül más 12 tag pedig a gazdálkodást folytatók közül lesz választandó s ezek fogják külön az iparügyi és külön a gazda ügyi szakosztályt képezni, mely speciális ügyeik megvitatásával és előmozdításával foglalkoznak. A kör tehát a szórakozás mellett a hasz-

nos munkát is céljával tűzte ki. Az iparos kör táncvizalma e hó 16-án legközelebbi szombaton tartatik a „Korona” című vendéglő termeiben. Ugy halljuk hogy ezen minden évben jól sikerülő kedélyes mulatságra most is sokan kívánnak városunk polgárcsaládj közl, anyival inkább, mert az iparos kör a polgári körrel állaadón egyesülni szándékozik.

— Özevgy trónörökösne. Ez lesz a címe Stefánia főhercegnasszonynak. Így közel a bécsi hivatalos lap azt, hogy Stefánia főhercegnasszonnyhoz gr. Bellegrade Ferenc v. t. tanácsos és kamarás nevezetett ki főudvarmesterül. A cím a királynak azt a határozatát mutatja, hogy Stefánia főhercegnasszony ezentul is meg fog különböztetni a többi főhercegnőtől, a mi anyagi helyzetére is befolyással lesz. Ö fensége a kis Erzébet főhercegnővel hetőn Miramarebe megy, ahol áprilisig s kándékozik maradni. Nyáron át a laxenburi kastélyban fogja lakni, mint eddig. Gróf Bellegrade az új főudvarmester már megkezdte működését. A gróf és neje az utóbi években többször teljesítették e tisztet a trónörökösne mellett, Gróf Bellegrade 1833-ban született és az osztrák urakházának tagja, 1857-ben vette nőül Kinsky Rudolfiné grófnőt. Az új főudvarmestert a király, elutazása előtt, külön kihallgatáson fogadta. Ö a trónörökösasszony második főudvarmestere. Az első erdéli gróf Pálffy András altábornagy volt, a kir. magyar testőrség jelenlegi kapitánya, a ki 1886-ig volt a trónörökösasszony főudvarmestere. Ugyanabban az időben a fenséges asszonynak főudvarmestermője Nostitz Rieneck Sita grófné volt, míg Rudolf trónörökösnek gróf Bombelles töltötte be a főudvarmesteri állást.

— A debreczeni fodrász és borhölgy ifjuság által folyó hó 17-én a Korona termeiben rendezendő táncvizalom rendező bizottsága minden lehető módot elkövetett arra nézve, hogy ezen estén a nagyérdemű művelt közönség a Korona vendéglőt nemcsak kellemes találkozó helynek ismerje fel, — hanem annak figyelmé még oda is kiterjedt, hogy a nagyérdemű közönség úgy étel, mint ital tekintetében a jutányosabb árban részesüljön. A zenét Rác Károly első rendű zenekara fogja szolgáltatni, és bár a meghívók már széküldettek mindazon által ha véletlenül valaki tévedésből illet nem kapott volna; bátorságot vesz magának a rendező bizottság ez uton felkérni az arra jogosultakat, hogy ebbeli kívánságunknak teljesítése végett bál bizottsági elnök Dézsi Lajos ur Nagytemplomnál lévő üzletében jelentkezni méltóztatassanak.

— Gyászjelentés. Beöthy Andor és gyermekei; Sára, férje Plattly Miklósné; Mártha férje Szunyogh Szabolcsal, s gyermekeikkel László, neje szül. Balásházy Málvinnal, Stefánia, férje Miskolczy Ferenczel s gyermekekkel: valamint az összes rokonság nevében szomorodott szívvel tudatja a legjobb gyermek, testvér, sógor, nagybátya s rokon ifjabb Beöthy Andrásnak Budapesten t. hó 11-én du szívszélhűdés folytán bekövetkezett váratlan elhunytát. Az elhunyt földi maradványai t. évi febr. 13-án d. c. 1/2 10 órakor főnk a kis megyeházánál a rom. kath. anyaszentegyház szertartása szerint a Nagyvárad olaszii plébánia templomban tartandó egésztező szent misé-áldozat után a Nagyvárad olaszii sírkertben örök nyugalomra tétetni. Nagyvárad, 1889. évi február hó 15-én. Béke poraira!

— Nagyváradon aligha lesz czukorgyár Ugyanis Tisza István, a mozgalom vezetője, következő értesítést adta ki: „Mintán a nagyváradra tervezett czukorgyár felállításához szükségelt 5000 hold répatermelésnek alig harmada volt szerződészerűen biztosítható, a gyárnak még a folyó évbéli felállításához hiúsult s a hozzájáruló beküldött szerződések érvényüket veszítik. Miért is azokat az illetőknek leendő kézbesítés végett, az egyeleti titkári hivatalnak megküldöttem. A komoly szándék a gyárnak felállítására azonban megvan ma is, s biharmegye gazdaközönsége az idén teendő kísérletek eredménye alapján öszszel ismét azonos helyzetben lesz, hogy e reá nézve oly fontos kérdésben dönthessen. Addig is foglalkozunk vele komolyan s lassunk a kísérletezéshez. Az ez irányban teendő lépéseket illetőleg rövid idő múlva leszek bátor a megye gazdaközönségét felhívni. Budapest, 1889. febr. 10-én.” Örömmel üdvözölünk, ha a gyártervezők a nagyvárad eredménytelen mozgalom után, Debreczenben tennének kísérletet, — a hol máregy izben virágzó czukorgyár állott fenn. Hátha a debreczeni és Debreczen vidéki földbirtokosok biztosítanak a répatermelésre szükségességet területek.

— Villany és jég. Modern világunk lázasan éli a kort, Nehány rövid, gyorsan futó esztendőről, már mint régmúlt időről beszélünk. Az emberek, a világ gyorsabban változnak mint, az idők. Husz év előtt a ki látta a mi poros, sáros Debreczenünket, bámulva áll meg az indóház előtt, s hihetetlenül bámul a kis gözörsre, mely hangos fűtőfülcs, csemetéssel indul utjára. Ez előtt messze volt a város erdő, ez előtt „kirándulást” kellett oda tenni, most a kis gözörsön már csak „kínésünk” az erdőbe. De hát az erdőig sem kell menni, ott van a szélén az új Szikszai telep, mely valóságos disze haladásunknak. Magas hó borítja a földet s mint egy tengerszem sima felülete, úgy csalogat bennünket a Szikszai jegének legyalult felülete. A halifaxon szép szöke asszony siklik

tova, teste ide oda hajlik, mint szellőben a róza bimbó. Amott jégművész mutogatja a hihetetlen figurákat, melyeket más-k még lerajzolni is nehéz lenne. Az a lábával csúszkál, Azonban a dícsőségnek borsá van. Egy ügyetlen fordulat s a művész mint a béka terül el figurái felett. Hangos kacaj a háta, pedig semmi sem fájdalmasabb a kinevetésnél. Ioi pici apróságok korcsolyához köve kísérlik meg a mozgást. A gondos anyaszem a meleg üvegfal mellől kísérő csuszkalásait s úgy meg remeg a szíve a mint a piczike elcsúszkál s nevetve tápaszkodik fel, hogy újra elcsúszkál. De mi ez! Hisz itt egy csuda világ tárul fel! Beált az est, s a mint a bombardon tovább reog, s a vadászkiált bele rikolt a keringő akkordjaiba, egyszerre csak tündéri pompa tárul elénk. Csak nézzük, bámuljuk ezt a csuda világot. A Szikszai jégpálya ez? Debreczenben vagyunk? Ugy érezzük, mintha szemünk káprázna, mint a igézet rabjai lennénk. Felgyult a sok ragyogó villany lámpa, s ezer meg ezer csillagot fest a sima jégfülkörre. Kacaj és tréfa hallik szerte. A villamos fény tündéri fehérségbe fűrészi az egész tájat, akár csak a hoid tündökölme ezerszeres fényben s a női szemek a csillagok. Pedig hát nincs itt sehol csillag, hold, a pompa, fény varázsol, s a varázsló Szikszai. S mind e pompa, fény, csillagok csak azért van, hogy holdkorossá tegyenek bennünket, hogy vágyjunk oda, hol egy-két muló estére elfeledhetjük a világi bajokat, hol szépséget leltünk, hol a fájdalmat kikacsagjuk. Azonban azt a két szép estét, melyet jégpályáján Szikszai szombat és vasárnapra tervez, könyven tönkre teheti Minus Celsius ur, ha kíváncsiszkodni talál, hogy többet lásson s néhány fokkal feljebb mászik latorjáján: Ez azonban jelenleg nem valószínű. Halifax hívei! nyújtatok áldozatot Minus Celsius urnak. Szombat és Vasárnap különben a Szikszai-féle jégpályán, minden egyéb mulatságról is lesz gondoskodva, megnyílik a nagy éjt terem is. A belépti díjak mindenféle jegyre 20 krral drágábbak lesznek.

Evangélikus filléregylet theaeestélye.

Jer elő elfeledett muzsa: Therpsichore, mutassuk meg mi is magunkat a nagy világ előtt. Olyan régen nem láttak bennünket együtt!

A jótékony mosolygó nemtője csal el minket újra. A lutheránus egyház filléregylete nemes célú adakozási estélyt rendezt a Koronában.

Erre szólalt meg ujjal a vidám hang a száraz fán, erre perdütök táncra annyibajos leánykának piczike lábai.

Es ez volt az oka számtalan zseb megsoványodásának, nem egy parányi lábpár fájdalmas, de még is édes elzsidadásának.

Milyen furcsa, hogy lábra-toppantani még sem felejtettek el némelyek a táncvakáció alatt?!

S talán éppen azért, mert oly hosszú idő óta kellett kínos bizonytalanságban várni annyi táncolni vágyó szép leányt, volt oly fényes az eredmény a filléregylet theaeestélyén.

Hulltak a titokban hevertetett jótékony bankdóták szépen, esörgöttek az ezüstök — és ragyogtak az örömben égő szemek. Bizony ennyi természetes gyűjtő villanyt nem lehet megfizetni pénzen!

A fekete szem minden csábító varázssal, mely vért pezsdít ésszivet hevesebb vérsé készített. — a két szempárak azurja minden andalító idylljével, mely kedves rezgésbe hozza a zaklatott idegeket — ragyogott mindenütt a teremben.

Amazt nevetni látni magában elég arra, hogy megigézen, emennek ábrádos mosolya elfeledtetni az élet terheit.

A szöke és barna lányok versenyeztek egymással szépségben és kedvességben. Csak az a jó, hogy nem dobott Eris aranyalmát az égből.

Istenem! mit csinálnék én most, ha be kellene számolnom a Páris itéletéről?!

Akarmelyik részre mondanék kedvezőbb véleményt, részrehajlónak mondanának. És mindenik félnek igazsága volna, csak nekem nem.

De mindenkinek a saját izlésére bizoni legjobb lesz talán a véleménymondást — így megérem egyszer azt is, hogy nekem is lesz igazam.

Különbön egyformán szívükre vették az evangélikusok érdekét egy a szökek, mint a barnák. Innen van az a nagyszerű erkölcsi és anyagi eredmény, mely az est sikerét koronázta. Az erkölcsi sikert nem bizonyíthatom mással, minthogy mindenki feztelenül, kedélyesen mulatott egész reggeli 6 óráig. A theázis 11 óra tájban szakadt félbe és aztán nem sokára megkezdődött a tánc.

A kedves leánykák vissza követelték a fiatalaságtól a uyajás és kedves pinczérnői kedvességet a táncnál. Mindenkinek lejteti kellett egyet, hiszen lehetetlen volt megállni a szemmel gyönyörködésnél.

Ugy a thea felszolgálásnál, mint a táncmulatságban jelen volt hölgyek szép csoszoruját bemutatni kötelesség, de minden virágzálat illő helyére tenni gyakorlottabb kertészkező kellene.

Az asztalnál a theát és vacsorát a következő hölgyek hordották fel: Czech Cornél, Czech Carlotta, Tóth Mariska, Jablonczay Ilona, Kolos Anna, Szikszay

Margit, Bosznay Etelka, Harsányi Gizella, Harsányi Margit, Kálmánchelyi Irén, Moser Irén, Kovács Viola (Nyiregyháza), Tüdös Erzsike, Woland Vilma, Fehér Mariska, Buzás Erzsike, (a szöke), Buzás Erzsike (a barna), Kubai Józika, Schmidt Miczi, Mészáros Paula, Hoffmann Margit, Vértessy Agnes, Kállay Mariska, Nyiry Irma, Gaszner Ida, Jablonczay Gizella, Bayler Luiza, Raics Carola, Király Ilona, Kégl Szeréna, Király Agnes, Némethy Ilona, Trux Ilona, Vedródi Ottilia, Róth Irén, Czapek Klára, Windt Irma, Kacsó Gizella, Szabó Ilona, Konrad Teréz, Némethy Irén, Menceze Ida, Menceze Angusztia.

A pompás tánc mulatságon pedig az alábbi névsort sikerült összeállítani a jelen volt hölgyekről:

Leányok: Bayler Luiza, Bosznay Etelka, Bosznay Irma, Bodó Juliska, Buzás Erzsike (a szöke), Buzás Erzsike (a barna), Czech Cornél, Czech Carlotta, Czapek nővérek, Fehér Mariska, Fráter Gzella (Ersemlény), Für Anna, Fischer Ilonka, Gréf Margit, Gaszner Ida, Harsányi Gizella, Harsányi Margit, Hoffmann Margit, Huszár Amália, Jablonczay Ilona, Jablonczay Gizella, Kolos Anna, Kubai Józika, Kovács Viola (Nyiregyháza), Király Ilona, Király Agnes, Kacsó Gizella, Kovács Irma, Kálmán Ida, Kálmánchelyi Irén, Kassai Teréz, Kiss Erzsike, Kállay Mariska I, Kállay Mariska II, Kreustich Ilona, Kron Antónia, Kégl Szeréna, Konrad Teréz, Mészáros Paula, Mészáros Anna, Moser Irén, Menceze Ida, Menceze Angusztia, Makó Juliska, Moray Juliska, Medgyessy Piroksa, Némethy Ilonka, Némethy Irén, Nyiry Irma, Róth Irén, Renó Róza, Raics Carolina, Schmidt Miczi, Szabó Ion, Szikszay Margit, Saitl Anna, Tóth Mariska, Tüdös Erzsike, Trux Ilona, Tóth Carola, Tóth Ilona, Ulrich Mariska, Virágh Irma (Nyiregyháza) Vedródi Ottilia, Woland Vilma, Windt Irma, Vértessy Agnes.

A szöke: Bayler Antalné, Bosznay Károlyné, Bodó Fernecné, Buzás Elek-né, Braunsperger Nándorné, Békéssy Gyuláné, Dr. Czech Tivadarné, Czapek Péterné, Demetrovich Pálné, Fehér Hermanné, Fráter Ignáczné, Fischer Jánosné, Forgách Károlyné, Für Kálmáné, Géresi Kálmáné, Gréf Sándorné, Gaszner Pálné, Ganovszky Lajosné, Harsányi Istvánné, Handtel Vilmosné, Hofman Józsefné, Huszár Károlyné, Holczhammer Istvánné, Jablonczay Kálmáné, Jánosy Józsefné, Kolos Manóné, Kubai Alajosné, Dr. Király Ferencné, Kálmánchelyi Mórné, Kiss Albertné, Kállay Istvánné, Kállay Lászlóné, Konrad Sámuelné, Lichtenstein Józsefné, László Józsefné, Mészáros Józsefné, Moser Adolfné, Materny Lajosné, Mayerné Hutfless Katalin, Mihályi Jánosné, Mentze Károlyné, Medgyessy Gáborné, Némethy Lajosné, Némethy Józsefné, Osterlamm Ernóné, Róth Jánosné, Renó Károlyné, Raics Lajosné, Schmidt Ágostonné, Szikszay Istvánné, Özevgy Szunyogh Istvánné, Saitl Mártonné, Tamássy Béláné, Tüdös Jánosné, Trux Bertalané, Trnka Gottlibné, Dr. Vedródi Viktorné, Veszter Istvánné, Woland Arthurné, Windt Frigyesné, Vértessy Istvánné, özv. Zivuska Ferenczné urhölgyek. Az est kitűnő sikerének felemlítésénél lehetetlen elhagyni Osterlamm Ernóné, Handtel Vilmosné, Békéssy Gyuláné, Géresi Kálmáné és Mayer Ottóné urhölgyek neveit.

A páratlanul kitűnő talpalávalókat a Magyarok bandája húzta. Söppet 12 szer kellett játszani, oly nagy volt a „hogy volt”-ozási kedv.

A jelenvoltak nagy számáról elég fogalmat fog nyújtani annak felemlítése, hogy az első négyest 114 pár táncolta. Ennyi szép leányt és menyecskét látni egyszerre, próbára teszi a leg megszokottabb szemet. De ily szépségek közül egyet kiválasztani csaknem mindenki megkísérelte.

De hogy bányának sikerült megállapodásra jutni, nem tudom. Gondoljon mindenki vissza az elmúlt éjleire ugy, mintha Páris volna, fogadom, oem lesz kellemetlen érzése. Arról azonban nem állok jót, hogy lesz e nyugta szívének? Ezt nem azért mondom, hogy valakinek a nyugalmát felháborítsam. Az én lelkiismeretem tiszta. — Calamus.

VASUT.

Debreczenből indul:	
B. pest—N. Váradi t. l. é	d. e. 8 ó. 27 p.
" "	d. e. 11 ó. 36 p.
" "	este 10 ó. — p.
Szatmár felé	d. u. 3 ó. 49 p.
" "	éjjel 3 ó. 37 p.
Kassa felé	reggel 6 ó. 31 p.
" "	este 7 ó. 30 p.
Nánás felé:	m. á. v. indh. éjjel 5. ó. 50 p.
	d. u. 4. ó. — p.
vásártér	reggel 6. ó. 07 p.
	d. u. 4. ó. 19 p.
Debreczenbe érkezik:	
Budapestről	é. k. éjjel 3 ó. 06 p.
" "	d. u. 3 ó. 31 p.
" "	este 7 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 18 p.
" "	este 9 ó. 35 p.
Nánásról:	vásártér reggel 7. ó. 59 p.
	este 8. ó. 43 p.
m. á. v. indh. reggel	8. ó. 07 p.
	este 8. ó. 52 p.

Felelős szerkesztő és kiadó lapfőnöke:

Véteszi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

A debreczeni
ipar és kereskedelmi bank
 XVII. évi rendes
közgyűlését

1889. február 17-ik napján délelőtti 10 órakor tartandja Debreczenben a városháza nagy tanácstermében, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívattak oly figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 23-ik cikkének rendelete szerint, részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 5 nappal az intézet pénztáránál le kell tenniük.

Tárgysorozat.

1. Igazgatósági jelentés az 1888-ik évi üzletről.
2. Az 1888. évi számadások és mérleg, s ezzel kapcsolatban a felügyelőbizottsági jelentés előterjesztése után a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása feletti intézkedés, végre az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása, vagy megtagadása feletti határozat.
3. Az alapszabályok 34. cikké értelmében, a kilépő két igazgatósági tag, valamint a 48. cikk értelmében három felügyelő bizottsági tag helyének három évre leendő betöltése.

Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt a bank helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1889. Január 31-én tartott ülésünkből.

Az igazgatóság.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb egvényes savanyúvíz raktára Debreczen és vidékre.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
 debreczeni fióktelep áru csarnoka

ajánl legjobb minőségű szepességi főzelékeket,
 afonyát, rivzikegombát, gesztenyét, boszniai szilvát, szilva izet
pergetett és keretmézot,

különféle friss minőségű
 sajtokat, liptói-turót.
 Magyarádi, ménesi, szegszárdi, egri, (bikavér) sashegyi,
 szomoródnai,
 tokaji asszu gyógy borokat,
 ó-jamaikai rumot, cognacot,
 olasz, spanyol és francia borokat,
 teát, thea s üteményeket,
 angolnát, caviart, oroszhalat, szardiniát stb.
 legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitel
 szövetkezet debreczeni fióktelep
 áru csarnoka. Nagyvárad-utca, megye-
 ház mellett.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb egvényes savanyúvíz raktára Debreczen és vidékre.

A „VILLÁM” szerkesztője

Kerekes Géza úr által szerkesztett

BUGYISÁNDOR

talyigás kalandjai című füzet,
 mely legkésőbb jövő hó Márczius közepéig

megjelenik és pedig

10 egész íven 4000 példányban,
 hirdetések is elvállal igen jutányos árban.

Előfizetéseket elfogad és a **hirdetések felvételét** eszközli a „**Debreczeni Ellenőr**” nyom-
 daja. A füzet ára 60 kr.

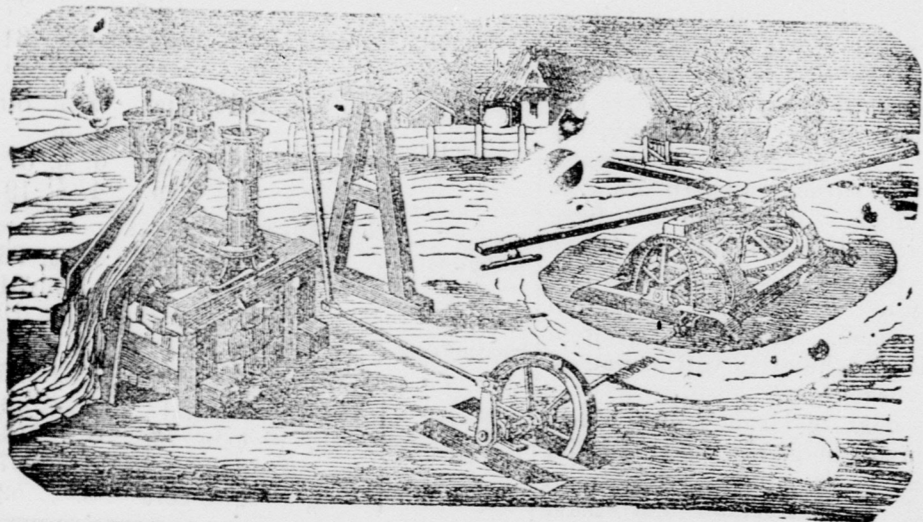
A mű igen sikerültnek és mulatságosnak ígérkezik, — miután abban ugy a helybeli, mint a vidéki leghu-norosabb írók munkái is foglaltatnak.

A Debreczeni Ellenőr
 könyvkiadóhivatala.

Alapított 1859-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ercöntödéje
 BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánok részére, modern
 technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
 felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
 Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1889. Nyomstott a „Debreczeni Ellenőr”, könyvkiadóhivatala Széchenyi-nc a SIMON-ház.